

A man with grey hair, wearing a blue suit jacket over a white shirt and a brown patterned belt, stands in the foreground of a busy outdoor market. He is leaning on a grey stone ledge. The background shows market stalls with various goods, people walking, and bicycles parked. The scene is brightly lit, suggesting daytime.

Rotterdam Zuid en Amsterdam Zuidoost: twee stadsdelen die nog een lange weg te gaan hebben naar brede welvaart. Een brede coalitie van publieke en private partijen werkt hieraan. Beide steden hebben ook integrale plannen: Nationaal Programma Rotterdam Zuid (2011-2031) en Masterplan Zuidoost (2021-2040).

ONDERNEMERS

IN VOORHOEDE

BIJ AANPAK

ACHTERSTANDEN

HENK MARKERINK

'500 MENSEN AAN DE SLAG GEHOLPEN'

→ Een *banenmachine*, zo noemt Henk Markerink de taskforce die al zeker 500 werkzoekenden uit Amsterdam Zuidoost aan de slag wist te helpen. Wat hem betreft hét voorbeeld van succesvolle samenwerking tussen gemeente, rijk en bedrijfsleven. Markerink is directeur van de Johan Cruijff ArenA, voorzitter van VNO-NCW Amsterdam en trekker van het Doorbraakteam Werk van het Masterplan Zuidoost.

Voor een baan in Zuidoost hoef je fysiek 'alleen maar' het spoor over te steken. Aan de oostkant wonen tienduizenden werk-

zoekenden en studenten op zoek naar stages. Aan de westkant zijn kantoren, bedrijven, banken, een autoboulevard en een cluster entertainment met onder meer de ArenA en Ziggodome, maar ook IKEA en AMC.

Taskforce

"Drie jaar geleden zijn we gestart met een taskforce van rijk, gemeente en bedrijfsleven. En - heel belangrijk - met alleen mensen aan tafel die daadwerkelijk iets meebrengen om het probleem op te lossen. We hebben als het ware een

satéprikker door alle lagen van gemeente en departementen gestoken en personen aan elkaar gekoppeld die samen het probleem kunnen tackelen."

Wat betekent dat in de praktijk? "Een team van veldwerkers gaat de wijken in om mensen naar een baan of scholing te leiden. Dat kost veel tijd en vraagt maatwerk. Toch zijn in het jaar vóór corona zo'n 500 mensen aan de slag geholpen. De lockdown zorgde voor een terugslag. Nu is het zaak het oude tempo weer op te pakken."

Regie pakken

"Brede welvaart begint met werk, je eigen geld verdienen en de regie pakken over je leven. Aan werk zit zoveel vast: sociale contacten, waardering, zelfvertrouwen en trots. Je bent een rolmodel voor je kinderen en de buurt. Ondernemers zitten te springen om mensen, maar dan wel met de juiste kennis en vaardigheden. Jongeren kiezen nog te vaak opleidingen met een onzeker perspectief, terwijl je in sectoren als de zorg, bouw en techniek verzekerd bent van een baan en een goed salaris. We praten met het ROC en de Hogeschool Amsterdam om opleidingen beter te laten aansluiten bij wat de markt vraagt."

"Ik werk al heel lang in Zuidoost en heb veel zien verbeteren zoals de kwaliteit van de woningen. Maar met een betere woning gaat het niet automatisch beter met de bewoners. We moeten de focus nu leggen op de mensen en vooral op de jeugd. In Zuidoost is zoveel energie, creativiteit en de wil om iets van het leven te maken. Als we daarop aanhaken, gebeuren er mooie dingen."

MAI ELMAR

'HET IS ZAAK KOERSVAST TE BLIJVEN'

Rotterdam Zuid en Amsterdam Zuidoost kampen allebei met dezelfde sociale en economische achterstanden. Ook in Rotterdam staan ondernemers in de voorhoede bij de aanpak van achterstanden. En met succes, vertelt Mai Elmar, directeur van Cruise Port Rotterdam en

'WE ZIEN VOORUITGANG, DANKZIJ PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING'

voorzitter van VNO-NCW Rotterdam. "De overheid kan dit niet alleen, net zo min als de markt alles gaat oplossen. Ondernemers creëren welvaart, maar daarvoor schept de overheid de voorwaarden in de vorm van onderwijs, infrastructuur en openbaar vervoer. Zo gaat het ook op Zuid. We zien vooruitgang, dankzij publiek-private samenwerking én samenhang in de plannen."

Allianties

VNO-NCW Rotterdam is vertegenwoordigd in tal van allianties rond bouwen, arbeidsmarkt en onderwijs. Elmar was zelf actief in de denktank achter het *Manifest voor toekomstbestendig economisch beroepsonderwijs Rotterdam*. Het is een pleidooi voor meer experimenteeruimte. "ROC's, hogescholen en bedrijven zijn nu gebonden aan strakke regels. Uiteraard is regulering nodig, maar het zet ook een rem op snelle vernieuwing en directe afstemming. We pleiten daarom voor 'vrije zones' en grensoverschrijdend samenwerken."

Aan de bak

Bedrijfsleven en onderwijs hebben al een aantal baanbrekende stappen gezet zoals

Burgemeester Aboutaleb en voorzitter Mai Elmar zetten zich in voor Rotterdam Zuid.

de AanDeBak-garanties. MBO-studenten krijgen bij aanvang van hun studie een baangarantie bij opleidingen voor de zorg, techniek, bouw en in de foodsector. In 2020 werden 702 garanties afgegeven. Elmar: "Rotterdam Zuid is op zichzelf al een complete stad met 200.000 inwoners.

Achterstanden inhalen vraagt om een lange adem. We zijn sinds 2011 bezig. Na een voorzichtige start begint het vlieg-wiel op gang te komen. De schoolresultaten gaan vooruit, meer mensen vinden werk en de woningmarkt op Zuid trekt aan. Het is nu zaak koersvast te blijven."

BURGEMEESTER HALSEMA:

'ONDERNEMINGSZIN ZIT IN HET DNA VAN AMSTERDAM'

Voor burgemeester Femke Halsema is Amsterdam Zuidoost een van haar topprioriteiten. Ze steekt er veel tijd in en benadrukt de cruciale rol van ondernemers - grootbedrijf en mkb - bij de aanpak van achterstanden.

"Zeker, de tijd dat de overheid dacht grote maatschappelijke vraagstukken alleen aan te kunnen, ligt ver achter ons. In Zuidoost hebben we uiteenlopende partners van ING tot Ajax en de Johan Cruijff ArenA. ING heeft opnieuw het hoofdkantoor in Zuidoost gebouwd. Een blijk van vertrouwen dat weer andere bedrijven trekt. De ArenA en Ajax zijn grote werkgevers en hebben een positieve uitstraling op de jeugd. Daar kan geen gemeentelijke campagne tegenop."

Hoe laten ondernemers hun verbinding met de stad blijken?

"Veel mooie dingen gebeuren zonder dat ze aandacht krijgen. Vrijwel elk bedrijf in Amsterdam heeft zich wel verbonden aan een maatschappelijk doel, bijvoorbeeld via sponsoring van een culturele instelling of sportvereniging. De stad prijst zich gelukkig met een betrokken bedrijfsleven."

"Ik daag ondernemers uit om ook eens buiten de klassieke vormen van ondersteuning te denken. Een goed voorbeeld is de IMC Weekendschool waar professionals op vrijwillige basis les geven aan scholieren. Maar ook de stageplekken zoals Albert Heijn en Randstad die bieden. Daar zijn jongeren direct mee geholpen."

Is er in economische termen ook een business case voor maatschappelijke projecten in Zuidoost?

"Maatschappelijke waarde creëren kan op zich goed samengaan met geld verdienen. Overheid en bedrijfsleven moeten oog

hebben voor elkaars positie en belangen. Nogmaals, in Amsterdam werken we goed samen. We hebben een aantrekkelijk investeringsklimaat, dat zie je aan de komst van nieuwe bedrijven naar de regio. Ik zeg nadrukkelijk regio, want van stadsgrenzen trekken bedrijven zich niks aan."

Wat vindt u van de nieuwe koers van VNO-NCW?

"Ik ken VNO-NCW als een organisatie met oog voor de samenleving. Bij mijn aantreden heb ik het netwerk *City Collective Amsterdam* opgericht van veelal jonge creatieve ondernemers. Ik zou hen graag koppelen aan het gevestigde bedrijfsleven van VNO-NCW, MKB en KHN. Een geweldige kans om je als ondernemer te verbinden met jong talent. Wie gaat ons hierbij helpen?"

Zou onder jongeren ondernemerschap sterker gestimuleerd moeten worden als een weg om een zelfstandig bestaan op te bouwen?

"Ondernemingszin zit in het DNA van Amsterdam. Veel Amsterdammers beginnen een eigen bedrijf. Tegelijkertijd heeft het zzp-bestaan voor velen ook nadelen, zoals een onregelmatig inkomen en problemen bij het aanvragen van een hypotheek. Dat heeft de Corona-crisis extra scherp bloot gelegd. De regio Amsterdam is economisch hard geraakt en dat komt vooral door het grote aantal zelfstandigen dat hun inkomen drastisch zag dalen. Meer zzp'ers zouden moeten doorgroeien tot stabiele mkb'ers."

BURGEMEESTER ABOUTALEB:

'NU INVESTEREN IN HET MENSELIJK KAPITAAL OP ZUID'

Burgemeester Ahmed Aboutaleb noemt ondernemers onmisbaar voor de aanpak van achterstanden op Zuid. "Een vakdiploma, een stageplaats en een baan bieden het beste uitzicht op een goed leven, weg uit de armoede. Het bedrijfsleven biedt jongeren dit perspectief met kansen op stages en werk."

"Ik wil een oproep doen aan ondernemers: hebt u een vacature en dan vooral voor laag- en ongeschoolde medewerkers? Meld deze dan bij het coördinatiepunt *Weer aan het Werk: recruitmentwi@rotterdam.nl*. U kunt aangeven welke scholing, werkervaring of certificering nodig zijn. Wij helpen de kandidaten met de juiste papieren en eventueel ook met de thuissituatie, zodat zij hun volle aandacht op het werk kunnen richten."

Hoe vinden ondernemers en gemeente elkaar op Zuid?

"Een actueel voorbeeld zijn de Leerpraktijkcentra (LPC). Hierin bieden we Rotterdammers leerwerktrajecten in hun wijk, in samenwerking met Woonbron en lokale ondernemers. Een LPC is een laagdrempelige plek waar deelnemers kunnen bouwen aan hun zelfvertrouwen en wennen aan werkritme. Ook krijgen ze hulp en begeleiding op weg naar een betaalde baan. Ondertussen zetten ze zich in voor hun wijk en dat is ook weer goed voor de ondernemers in de buurt."

Wat moet er nu vooral gebeuren?

"De corona-crisis heeft groepen die al kwetsbaar zijn, extra geraakt: jongeren, flexwerkers en zzp'ers. Helaas zijn zij op Zuid oververtegenwoordigd. Juist nu de economie en het aantal vacatures weer groeit, is dit hét moment om gezamenlijk

te investeren in de ontwikkeling van al dat menselijke kapitaal op Zuid. Dat kan door de aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren en jongeren te enthousiasmeren voor werk in economische groeisectoren. En door om- of bijscholing van mensen die door de crisis hun werk zijn kwijtgeraakt. Mede daarom hebben we het *Rotterdams Scholingsfonds* opgericht waarbij we scholingsvouchers van maximaal 2500 euro verstrekken voor een opleiding in groeisectoren. Iemand met een geschikt diploma is goud waard."

Profiteren de Rotterdammers genoeg van investeringen in hun stad?

"Zeker, in het kader van het programma *Rotterdam Sterker Door* hebben we een werkparagraaf toegevoegd aan zeven grote projecten waarvan drie op Zuid: Maashavenpark, Rijnhavenpark en Getijdenpark Feyenoord City. De projecten zijn bedoeld om de stad aantrekkelijker en groener te maken. Daar profiteren ondernemers natuurlijk ook van. We willen samen met de aannemende partijen in iedere fase van het project - van ontwerp en aanbesteding tot bouw en beheer - zoveel mogelijk duurzaam werk voor Rotterdammers creëren. Stap voor stap leren we met elkaar hoe dat het beste kan."

Wat vindt u van de nieuwe koers van VNO-NCW en het aanbod om mee te werken aan het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken?

"Het is heel goed dat VNO-NCW die rol actief pakt. De steun voor het burgemeestersmanifest *Dicht de Kloof* was dan ook zeer welkom. Daarin wordt het Nationaal

Programma Rotterdam Zuid een voorbeeld genoemd voor de aanpak van grootstedelijke problematiek. Voor VNO-NCW is geen betere plek te bedenken om nog actiever te worden. Die kennis van zaken kan worden gedeeld met leden in andere regio's. Een win-win voor ondernemers en voor Zuid."

